Székely Kinga

Agrárinnováció – agrárkommunikáció. Megjegyzések a térségi kommunikációs gyakorlatról

Mint ahogyan a társadalmi, gazdasági, vallási, politikai és oktatási területeken is meghatározó szerepet játszik a fejlődésben a kommunikáció gyakorlata, ugyanúgy az agrárgazdaság területén is fontos helyet kellene elfoglaljon. A fejlődéshez szükséges a megfelelő, korszerű gazdálkodási technológiák, módszerek ismerete, a támogatási rendszerekről való tájékozottság, valamint a közösségi támogatottság. A kommunikáció pedig nagy segítséget nyújthat abban, hogy mindez megvalósuljon. Az agrárkommunikáció az információs rendszerek működtetése és a tematizálás révén hozzájárulhat a modern agrárgazdaság megerősödéséhez. Az alábbiakban bemutatásra kerül a székelyföldi térségi kommunikáció néhány olyan aspektusa, amely több ponton is kapcsolódik az agrárinnovációhoz, majd olyan kommunikációval kapcsolatos javaslatok tételére is sor kerül, amelyek elősegíthetik a jelenlegi agrárinnovációs folyamat fejlesztését.

A székelyföldi agrárgazdaságban alkalmazott kommunikációs gyakorlat

Jelenleg a csíki, és általában a székelyföldi régióban az agrárgazdálkodásról kialakított kép még mindig az egyszerű, hagyományos mezőgazdasághoz, állattartáshoz kapcsolódik. Az agráriummal kapcsolatos információk, tudások a köztudatban, a közbeszédben inkább csak úgy jelennek meg, mint azok a tartalmak, amelyek csak a termelőkre vagy az érintett szakemberekre tartoznak. Az agrárium helyzete nem jelenik meg közérdekként, olyan, mindenkit érintő térségi ügyként, ami sokakat érdekel. Ennek az ágazatnak a társadalmi presztízse, elismerése és megbecsülése viszonylag alacsony, annak ellenére, hogy ez az ágazat tekinthető a térség hagyományos gazdasági ágazatának, ami a jövőre nézve is komoly potenciált jelenthet. Az alacsony társadalmi presztízshez kapcsolódik az is, hogy a téma programszerű kommunikációs megjelenítése is kevés figyelmet kapott az elmúlt időszakban.

Annak ellenére, hogy az utóbbi években sokféle fejlesztési, innovációs folyamat indult el, és egyre több gazdaság igyekszik felzárkózni és alkalmazni a

korszerű eszközöket, ez a tény kevésbé ismert a nagyobb nyilvánosság előtt. A sok megyei és lokális szintű kezdeményezés, annak ellenére, hogy ugyanazt a célt szeretnék elérni, még nem állt össze egy jól strukturált folyamattá, kevéssé átlátható. Ez is az egyik oka annak, hogy alacsony a közösségi támogatottsága ennek a területnek, keveseket foglalkoztat, így a befektetések sem irányulnak ebbe az irányba, a fiatalok nem látják benne a jövőt, éppen ezért más területek felé orientálódnak tanulmányaik során.

Annak ellenére, hogy a székelyföldi térségben számos kezdeményezés indult el, jelentős a szakemberek száma, támogatják az egyes képzéseket az agrár szereplők szintjén, de még így is többször találkozunk azzal a problémával, hogy információk hiánya és tájékozatlanság miatt kevésbé hatékony módszereket alkalmaznak, nem tudják felvenni a versenyt a piacon. Ez talán azzal magyarázható, hogy az agrárgazdaságban érdekelt szakemberek társadalmi szerepe nem elég erős.

Az agrár témák kommunikációja és nyilvános megjelenítése kapcsán elmondható: az agráriummal, az agrárinnováció körébe sorolható kezdeményezésekkel kapcsolatosan ma is jelennek meg hírek, beszámolók, képanyagok, működik néhány weboldal vagy Facebook profil, azonban többféle szakmai kifogás is megfogalmazható ezekkel kapcsolatban. Amennyiben ezeket tömören össze akarjuk foglalni, akkor a következőket kell mindenképpen kiemelni: a megjelent anyagok száma és sokfélesége jóval elmarad az agrárinnovációs folyamatok és tartalmak mennyiségétől, sokféleségétől. Az anyagok nagy része ugyanakkor tartalmi szempontból inkább beszámoló, követő, tájékoztató jellegű, és kevésbé van tematizáló jellege. Nem utolsósorban pedig hangsúlyozni kell azt, hogy a térségi agrárinnovációval kapcsolatos kommunikáció nem interaktív jellegű, kevésbé kreatív és érdekes, nem elég figyelemfelhívó, nem késztet vitára, de még néhány bejegyzésre sem.

Javaslatok a térségi agrárinnovációs témák kommunikációjára

Célszerű lenne elgondolkodni azon, hogy miként lehetne az agráriummal kapcsolatos tematizációt a társadalmi érdeklődés középpontjába állítani. Ez bonyolult feladat, hisz el kell érni azt, hogy a közösség kellően informálva legyen a témában és önként érdeklődést mutasson. Első lépésként megfogalmazható az, hogy szükség lenne arra, hogy az agrárinnovációról, annak térségi szerepéről többet és többféleképpen beszéljenek felhasználva több csatornát is, beleértve az újszerű kommunikációs technikákat is.

Azonban nem elegendő csupán a kommunikációs tartalmak mennyiségi növelése vagy formai és tartalmi skálájának bővítése, fontos feladat lenne az is, hogy az agrárium terén mutatkozó szinergiák – a mezőgazdaság összekapcsolódása az egészséges táplálkozással, a turizmussal, az életformával, a környezetvédelemmel, az oktatással stb. – a kommunikációban is megjelenjenek. Az ilyen sokoldalú, mindenkit érintő megközelítés nagyobb érdeklődést válthatna ki, mint a szokásos szakmai agrárhírek, s az ilyen megközelítés maga is további kommunikációt generálna a mindennapi beszéd szintjén.

A következőkben néhány olyan tartalmi, technikai javaslat kerül felsorolásra, amelyek segítséget nyújthatnak az agrár témák központba helyezésében, illetve a társadalmi elismertségük növelésében.

- *Az agrár és vidékfejlesztési témák intenzívebb jelenléte a sajtóban, médiában.* Több helyet kell biztosítani az újságokban (külön rovat, melléklet), televíziós és rádiós műsorokban (pl. agrármagazin) is ezeknek a területeknek. Ez egyrészt informatív funkciót láthat el az agrárgazdaság szereplői számára, de a közösséget is tájékoztathatja kevésbé szakmai nyelvezeten az agrártémákról. Hosszú távon ez hozzájárulhat a teljes szakterület imázsának javításához. Ennek feltétele részben az önkormányzatok támogatása, részben a sajtó közreműködése, de legfontosabb az információs tartalmak rendszeres gyártása. Kevés az az újságíró, műsorszerkesztő, aki kellő felkészültséggel rendelkezik ezen a területen, ezért a szakemberek kell felvállalják azt a szerepet, hogy olyan tartalmakat készítenek, amelyek a médián keresztül tolmácsolhatók a nagyközönségnek. Így szerepet és hitelt kaphatnak azok a szakemberek is, akiknek jelenleg nem elég erős a támogatottsága.

  A megyei napilapok mellett e célra alkalmas médiumok a helyi kisújságok, havi lapok, amelyek legtöbb esetben az önkormányzat által vannak szerkesztve és kiadva. Ebben az esetben az önkormányzatok azok, akik felelősséget vállalhatnak ezen témák népszerűsítéséért közreműködve az agrárgazdaságban érdekelt szakemberekkel.
- *Információs anyagok szerkesztése:* A tájékoztató füzetek, brosúrák, szórólapok olyan eszközök, amelyek megfelelőek lehetnek bizonyos eljárási módszerek, technológiák megismertetésére, ugyanakkor olyan praktikus tanácsokat és javaslatokat is tartalmazhatnak, amelyek a gazdák számára hasznosak lehetnek. Ezek struktúrája jól átlátható kell hogy legyen, nyelvezetük pedig egyszerű, világos, közérthető.

- *Szakmai képzések és programok:* A rendszeresen megszervezett szakmai rendezvények szintén hozzájárulhatnak a jobb tájékozottsághoz, valamint a terület jobb elfogadottságához. Meg kell találni egy folyamatosságot és közös irányvonalat, annak érdekében, hogy a jövőben ne jelentkezzen az a pontszerűség, ami jellemezte az elmúlt évek tevékenységét a szakmai képzések területén
- *Best practice:* A szakmai kirándulások, „study tour"-ok által olyan pozitív példákat ismerhetnek meg a szereplők, amelyek alkalmazhatók ebben a régióban is. Amellett, hogy tanulási, tájékozódási lehetőség ez számukra, közösségépítő szerepe is lehet, ami hozzájárulhat a későbbi közös projektek megvalósításához.
- *Társadalmi megítélés befolyásolása:* A fórumok, kerekasztal-beszélgetések, szakmai felkészítők és programok főként azok számára hasznosak, akik aktívan részt vesznek az agrárgazdálkodásban, de ezek mellett szükségesek az olyan jelentősebb események is, amelyek a nagy nyilvánossághoz is szólnak, mint a vásárok, kiállítások, amelyek középpontba helyezhetik ezeket a területeket is.
- *Az új média bevonása az agrárkommunikációba:* A hagyományos tömegtájékoztatási eszközök mellett egyre nagyobb hangsúlyt kellene fektetni az online kommunikációra is. Ezen belül is, a szakmai honlapok mellett a közösségi média megfelelő felületet biztosíthat az információk hatékony áramlásához. A specifikus témákkal foglalkozó blogok, cikk- és linkgyűjtemények, valamint közösségi oldalak által nyújtott interaktivitás biztosítják azt, hogy az érdeklődők ne csak passzív megfigyelői legyenek ezeknek a tartalmaknak, hanem szerkesszék is azokat.
- Az információszolgáltató rendszerek működtetése is az állandó tájékoztatást segítheti elő. Ezek a rendszerek működhetnek megyei szinten, de akár községi szinten is. A folyamatosság és a szakmaiság két olyan fontos tényező, aminek meg kell jelennie az ilyen rendszerekben.

Ezeknek az eszközöknek a használata nem újszerű, ilyen vagy olyan formában már alkalmazták őket, hisz az egyes kezdeményezések jelentős részéről hírt adtak, beszéltek róluk, cikkek és online bejegyzések születtek. Egyfelől törekedni kell az agrár tartalmú kommunikációs mennyiségi növelésére. Másfelől pedig rendszerszintű változásokra is szükség van: akárcsak a programok esetében, **a kommuni-**

káció is pontszerűen jelenik meg, hiányzik a kontinuitás, a rendszerszerűség és a kellő mértékű szakmaiság.

Mindezek mellett még egy nagyon fontos szempontot is hangsúlyozni kell: a kommunikáció csak akkor segíthet az agrárinnováció folyamatában, ha a felsorolt módszereket sikerül összehangolni, előre megtervezett stratégia szerint alkalmazni és olyan szakmai tartalmakat rendelni az üzenetekhez, amelyek hitelesek mind az aktív szereplők számára, mind a nagyobb nyilvánosság számára. Mindez az jelenti, hogy **térségi léptékben szükség lenne olyan kommunikációs stratégiára, amely a térségi agrárinnovációs folyamat egészét tematizálja,** s amelynek nyomán megszervezhető és programszerűen működtethető lenne egy olyan kommunikációs gyakorlat, amely a sokféle kisebb-nagyobb kezdeményezésről szóló híradást összekapcsolja, fölerősíti, amely támogató környezetet biztosít az ágazat sokféle szereplői számára.